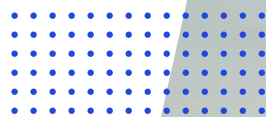

FUNDACJA
NIE WIDĄĆ PO MNIE

DLA RODZICÓW

Postawy wobec niepełnosprawności

FUNDACJA
NIE WIDĄĆ PO MNIE

COPYRIGHT © FUNDACJA NIE WIDĄĆ PO MNIE 2023

Tytuł: Postawy wobec niepełnosprawności

ISBN: 978-83-67802-48-2

Autor: Katarzyna Warchoń-Biedermann

Korekta: Urszula Szybowicz

Korekta składu: Kamila Olejnik

Kolaże w książce: zdjęcia iStock, kolaż Marcin Czaja

Skład: Marcin Czaja

SP ZOZ Centrum Leczenia Dzieci
i Młodzieży w Zaborze
ul. Zamkowa 1
66-003 Zabór
NIP: 973-058-82-81
REGON: 970774176
KRS: 0000004995

Województwo Lubuskie
Departament Ochrony Zdrowia
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Lubuskiego
w Zielonej Górze
ul. Podgórna 7
65-057 Zielona Góra
NIP: 973-05-90-332
REGON: 970770089

Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży w Zielonej Górze
ul. Monte Cassino 21B, 65-561 Zielona Góra, kontakt@poradniapozytywka.pl

Partnerski projekt „Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży w Zielonej Górze” realizowany od 01.01.2021 r. do 30.06.2023 r.
w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 i współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści

- 1** — **Wprowadzenie**
- 2** — **Postawy wobec osób z niepełnosprawnością według H. Larkowa**
- 3** — **Postawa pozytywna**
- 4** — **Jak uczyć nastolatka akceptacji?**

Wprowadzenie

Postawy wobec osób z niepełnosprawnością mogą mieć różne wymiary i wyrażać się na różne sposoby. Integracja to proces przekształcania społecznego, który staje się możliwy tylko wtedy, gdy zmieniają się postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnością. Oznacza tworzenie warunków, w których osoby z niepełnosprawnością mogą pełnoprawnie uczestniczyć w społeczeństwie bez dyskryminacji i wykluczenia.

Niepełnosprawność to stan, w którym osoba ma trudności lub ograniczenia w wykonywaniu różnych czynności i wchodzeniu w interakcje z otoczeniem ze względu na swoje fizyczne lub intelektualne uwarunkowania. Może dotyczyć różnych obszarów takich jak ruch, percepcja, komunikacja czy zdolność do samodzielności. Może mieć również różny stopień nasilenia i wpływa na różne aspekty życia osoby.

Według WHO niepełnosprawność jest nieodłączną częścią ludzkiego doświadczenia. W różnym okresie życia prawie każdy z nas może jej doświadczyć czasowo lub na stałe. Obecnie szacuje się, że około 1,3 miliarda ludzi, czyli około 16% światowej populacji, doświadcza znaczącej niepełnosprawności. Liczba ta wzrasta głównie z powodu procesu starzenia się społeczeństwa oraz zwiększającej się częstości występowania chorób niezakaźnych.

Co to są zaburzenia psychiczne?

Zaburzenia psychiczne najczęściej definiuje się jako wzorce lub zespoły zachowań, sposobów myślenia, uczucia, postrzegania oraz innych czynności umysłowych i relacji z innymi ludźmi, które są źródłem cierpienia lub trudności w indywidualnym funkcjonowaniu osoby nimi dotkniętej.

Mogą mieć postać pojedynczego epizodu, nawracać lub mieć formę przewlekłą. Czasem dochodzi do remisji (objawy ustępują całkowicie). Na pierwszy rzut oka mogą być niezauważalne i niespecyficzne. Zmiany w wielu sferach funkcjonowania ucznia w szkole takich jak nauka i przygotowanie do lekcji, aktywność na zajęciach, zachowanie w szkole oraz relacje z dorosłymi i rówieśnikami pojawiają się stopniowo i narastają.

U dzieci i młodzieży mogą rozwinąć się te same schorzenia psychiczne, co u dorosłych. Jednak ich objawy bywają nieco inne. Ten sam objaw może pojawić się w przebiegu różnych jednostek nozologicznych, które mogą się na siebie nakładać. Jako nauczyciel spotykasz uczniów codziennie lub prawie codziennie. Dzięki częstemu kontaktowi z młodymi ludźmi możesz dostrzec sygnały tego, że coś się dzieje nie tak i odpowiednio zareagować. W tej książeczce znajdziesz informacje na temat pierwszych objawów zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży.

Postawy wobec osób z niepełnosprawnością według H. Larkowa

Postawa uczuciowa

może mieć różne odcienie, które H. Larkowa podzielił na trzy kategorie: **pozytywną**, **pośrednią** i **negatywną**. Każda z tych postaw wyraża się w relacji do osoby z niepełnosprawnością.

Pozytywna

Charakteryzuje się życzliwością i sympatią. Osoba o takiej postawie jest otwarta na zrozumienie i wsparcie dla osób z niepełnosprawnością. Wykazuje empatię i gotowość do pomocy, starając się stworzyć przyjazne i akceptujące środowisko. Wzmacnia pozytywne aspekty ich życia i stara się łagodzić bariery, z jakimi się spotykają.

Pośrednia

Zawiera elementy współczucia, litości i obojętności. Osoba z taką postawą może odczuwać współczucie wobec osób z niepełnosprawnością, ale może jej brakować pełnego zaangażowania. Może przejawiać litość wobec ich trudności i niepełnosprawności, ale nie zawsze podejmuje aktywne działania, aby poprawić ich sytuację. Często odczuwa obojętność, nie mając silnego uczucia ani pozytywnego, ani negatywnego.

Negatywna

Wyraża się w niechęci. Osoby o takiej postawie mogą przejawiać uprzedzenia, dyskryminację lub stygmatyzację. Często wynika to z niewłaściwego rozumienia lub nieznanomości niepełnosprawności, co prowadzi do niesprawiedliwego traktowania i ograniczania szans.

Postawa wolicjonalna

odnosi się do intencji i działania osoby w kontekście kontaktu i interakcji z osobami niepełnosprawnymi.

Pozytywna

Charakteryzuje się akceptacją i chęcią utrzymania kontaktów z osobami niepełnosprawnymi. Osoba o takiej postawie jest otwarta na nawiązywanie relacji, angażuje się w interakcje i stara się zrozumieć doświadczenia i potrzeby innych. Wykazuje gotowość do współpracy i wspierania, dążąc do tworzenia inkludującego środowiska, w którym osoby niepełnosprawne są pełnoprawnymi członkami społeczności.

Pośrednia

Charakteryzuje się przyglądaniem się. Osoba z taką postawą może obserwować osoby niepełnosprawne, być zainteresowana ich sytuacją, ale nie angażować się w bezpośredni kontakt. Może to wynikać z niepewności co do właściwego zachowania lub po prostu z nieznanomości, co może prowadzić do zachowania dystansu.

Negatywna

Wyraża się w unikaniu kontaktu z osobami niepełnosprawnymi. Osoba o takiej postawie może czuć niechęć lub strach przed interakcją z osobami niepełnosprawnymi. Może to wynikać z uprzedzeń, stereotypów, niezrozumienia lub obaw związanych z niepełnosprawnością. Tymczasem unikanie kontaktu może prowadzić do izolacji i dyskryminacji osób niepełnosprawnych.

Postawa intelektualna

odnosi się do sposobu, w jaki osoba postrzega intelektualne i poznawcze aspekty osób niepełnosprawnych.

Pozytywna

Charakteryzuje się uznaniem i szacunkiem. Osoba o takiej postawie docenia umiejętności, talenty i osiągnięcia osób z niepełnosprawnością niezależnie od ich ograniczeń. Uznaje, że każdy ma potencjał i wartość. Stawia na równość i promuje inkluzję w kontekście intelektualnym.

Pośrednia

Wyraża się poprzez ciekawość i zainteresowanie. Osoba z taką postawą zazwyczaj chce dowiedzieć się więcej na temat doświadczeń, perspektyw i możliwości. Może mieć otwarte podejście do nauki od osób z niepełnosprawnością i chęć poznawania ich historii i osiągnięć.

Negatywna

Wyraża się poprzez ujemną ocenę cech osób z niepełnosprawnością. Osoby o takiej postawie mogą skupiać się na niepełnosprawności jako wadzie lub defekcie, a nie na pełnym zakresie umiejętności i potencjale jednostki. Mogą oceniać ludzi negatywnie na podstawie ich niepełnosprawności, co prowadzi do stygmatyzacji i dyskryminacji.

Edukacja, świadomość i otwarte podejście do różnorodności są kluczowe w przeciwdziałaniu negatywnym postawom i w tworzeniu społeczeństwa opartego na pełnej akceptacji oraz szacunku dla wszystkich jednostek.

Postawa pozytywna

Postawa jednostki wobec osób z niepełnosprawnościami ma ogromne znaczenie dla budowania społeczeństwa opartego na szacunku, równości i inkluzji. Pozytywna nie tylko wpływa na jakość życia osób niepełnosprawnych, ale również kształtuje społeczne normy i tworzy przyjazne środowisko dla wszystkich jednostek. W dalszej części przyjrzymy się głównym aspektom postawy pozytywnej wobec niepełnosprawności.

Ludzie o pozytywnej postawie wykazują życzliwość i sympatię wobec osób z niepełnosprawnościami. Są przychylnie nastawione i otwarte na nawiązanie kontaktu. Rozumieją, że każdy człowiek zasługuje na szacunek i akceptację, niezależnie od swoich zdolności czy ograniczeń.

Podejście pozytywne opiera się na uznaniu i szacunku dla każdej jednostki, która przejawia się w chęci zrozumienia trudności i wyzwań, z jakimi spotykają się osoby z niepełnosprawnościami. Poprzez okazywanie empatii wobec ich sytuacji tworzy się atmosfera zrozumienia i wsparcia.

Traktujmy każdego człowieka jako równoprawnego członka społeczeństwa. Dokonujmy obiektywnej i realnej oceny osób z niepełnosprawnościami.

Osoby z postawą pozytywną uwzględniają wpływ niepełnosprawności na psychikę i funkcjonowanie danej osoby, a także na ograniczenia, jakie ona implikuje.

Unikają stereotypowego myślenia i starają się zobaczyć pełny obraz każdej jednostki.

Przedmiotem poznania jest cały człowiek, a nie tylko jego niepełnosprawność.

Pytamy o potrzeby osób z niepełnosprawnościami i starajmy się je zaspokajać.

Warto szukać także zalet i możliwości drugiego człowieka, dążąc do wydobywania i rozwijania jego pełnego potencjału.

Osoby z postawą pozytywną odrzucają izolację i starają się nawiązywać naturalny i życzliwy kontakt z osobami niepełnosprawnymi. Współpracują z nimi na różnych polach, przyznając im prawo do uczestnictwa i pełnienia ról społecznych.

Akceptujemy osoby z niepełnosprawnościami i angażujemy się w różne formy integracji społecznej. Twórzmy inkludujące środowisko, w którym każdy ma szansę uczestniczyć i rozwijać się.

Postawa pozytywna wobec niepełnosprawności jest niezwykle ważna dla budowania społeczeństwa opartego na szacunku, równości i inkluzji.

ŻYCZLIWOŚĆ

EMPATIA

UZNANIE

OBIEKTYWNA OCENA

POZYTYWNE NASTAWIENIE POZNAWCZE

POZYTYWNE ZACHOWANIE SPOŁECZNE

Oto kluczowe elementy życia w społeczeństwie!

Poprzez promowanie i praktykowanie postawy pozytywnej tworzymy społeczeństwo, w którym każdy człowiek ma możliwość pełnego uczestnictwa i rozwoju.

FUNDACJA NIE WIDAĆ PO MNIE

edukacja zdrowotna w woj.lubuskim

Jak uczyć nastolatka akceptacji?

Rodzice odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu postaw i wartości swoich dzieci – również postawy akceptacji wobec innych ludzi.

Rodzice są wzorem akceptacji poprzez prezentowanie tego we własnym zachowaniu. To oznacza, że sami powinni być otwarci na różnorodność, szanować innych i unikać uprzedzeń czy dyskryminacji. Tworzenie kultury domowej, która promuje szacunek i akceptację dla wszystkich jest kluczowe. Jako rodzice możecie wpierać nastolatków poprzez regularne rozmowy na temat, dlaczego akceptacja jest ważna. Otwarcie rozmawiajcie o różnych grupach społecznych, kulturach, religiach czy niepełnosprawnościach. Zachęcajcie swoje dzieci do zadawania pytań, dzielenia się swoimi przemyśleniami i budowania wiedzy na temat różnorodności.

- Dostarczajcie swoim dzieciom informacji na temat grup społecznych, ich wyzwań i potrzeb.
- Pomóżcie swoim nastolatkom zrozumieć, że stereotypy i uprzedzenia są szkodliwe i nieprawdziwe.
- Rozmawiajcie o nich, analizujcie, jak mogą wpływać na postrzeganie innych ludzi i jak można je przezwyciężyć poprzez poznawanie konkretnych osób i ich historii.
- Zachęcajcie swoje dzieci do nawiązywania kontaktów i przyjaźni z osobami o różnym tle kulturowym, etnicznym, religijnym czy z niepełnosprawnościami.
- Organizujcie wspólne spotkania, wydarzenia czy działania, które umożliwią nastolatkom poznanie i interakcję z różnymi grupami społecznymi.
- Zachęcajcie swoje dzieci do zaangażowania się w działania społeczne i wolontariat.
- Przeżywanie na własnej skórze doświadczenia pomagania innym może pomóc nastolatkom zrozumieć wagę akceptacji i równości.
- Wspólnie angażujcie się w projekty, które mają na celu budowanie świadomości na temat różnorodności i promowanie wartości akceptacji.

Postawy wobec niepełnosprawności mają różne wymiary i mogą wyrażać się na różne sposoby. Integracja społeczna osób z niepełnosprawnością jest możliwa tylko wtedy, gdy zmienia się podejście społeczne wobec nich.

Postawa pozytywna wobec niepełnosprawności jest istotna dla budowania społeczeństwa opartego na szacunku i równości. Wymaga ona empatii, uznania, obiektywnej oceny i akceptacji niepełnosprawności. Rodzice mają ważną rolę w kształtowaniu postaw i wartości swoich dzieci poprzez prezentowanie pozytywnych postaw we własnym zachowaniu i tworzenie kultury domowej promującej szacunek dla wszystkich.

Warto dążyć do tworzenia społeczeństwa, w którym każdy człowiek ma możliwość pełnego uczestnictwa i rozwoju, bez dyskryminacji i wykluczenia.

FUNDACJA NIE WIDAĆ PO MNIE

edukacja zdrowotna w woj.lubuskim

Piśmiennictwo

1. World Health Organization. (2023). Disability
<https://www.who.int/newsroom/fact-sheets/detail/disability-and-health>
2. Dykcik W. (red.), Społeczeństwo wobec autonomii osób niepełnosprawnych, Poznań 1996.
3. Bieganowska, A. (2005). Model niepełnosprawności w mediach a postawy wobec osób niepełnosprawnych. Szkoła Specjalna, 5(232), LXVI, Listopad-Grudzień.
4. Kossewska J., (2003), Społeczeństwo wobec osób niepełnosprawnych - postawy i ich determinanty, Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis, Folia 14 Studia Psychol, (40-58)

0 Fundacji

Pogorsząca się sytuacja związana ze zdrowiem psychicznym społeczeństwa zmotywowała nas do spojrzenia na problem od strony zdrowia publicznego, którego niezwykle istotnym i ważnym elementem jest aspekt psychiczny.

Z potrzeby mówienia otwarcie o problemach i oswojania społeczeństwa z tematami zdrowia psychicznego zrodziła się koncepcja Fundacji Nie Widać Po Mnie.

Celem Fundacji jest budowanie świadomości z zakresu zdrowia publicznego z nastawieniem na zdrowie psychiczne i zaburzenia psychospołeczne wśród Polaków, a także wspieranie rodziców, placówek oświatowych i ochrony zdrowia, budowanie świadomości z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz edukacja w zakresie szybkiego reagowania na pojawiające się trudności i kryzysy.

Fundacja obejmuje także swoim wsparciem personel medyczny. Organizujemy szkolenia z zakresu wsparcia psychologicznego, wypalenia zawodowego, mobbingu i komunikacji z pacjentem wśród personelu medycznego, który szczególnie teraz zgłasza wypalenie zawodowe i problemy ze zdrowiem psychicznym.

www.niewidacpomnie.org

